

TALLINNA PEDAGOOGIKAÜLIKOOL

Kasvatusteaduste osakond

Andragoogika õppetool

Eduard Brindfeldt

HRJ 1

MÕTISKLUS

Tommy Hellsten, "Saad kõik, millest loobud"

Tallinn 2006

Ülesanne	3
Armastus	3
Juhtida elu	6
Headus v.s. kurjus.....	8
Rikkus	10
Usk.....	12

Ülesanne

Teil tuleb läbi lugeda üks kolmest raamatust (Taylor, "Autentsuse eetika", Hellsten, "Saad kõik, millest loobud", Dalai laama "Iidne tarkus, moodne maailm. Esitage seminaritööna, millisel viisil teie loetud raamat pakub vastuseid vähemalt viiele küsimusele, millega on probleeme tänapäevainimestel.

Armastus

Armastuse puudumine sünnitab alati hirmu. Hirm sünnib siis, kui inimene on üksinda, see tähendab ilma armastuse ja sügavama läheduseta. Inimene, kes ei tunne end olevat teistele lähedane, elab igaveses ebakindluses. Just hirm tekitab vajadust elu kontrolli all hoida ja võimetuse elada. Hirm tapab elu ja loovuse, sest hirmu küüsis olev inimene ei julge teha vigu. Eksimused paljastaksid ta nõrkuse ja et ta armastuse peale ei looda, ei suuda ta olla nõrk. Nõnda tapab sisemine ebakindlus loovuse.

Mis on armastus see on teema mida paljud on püüdnud lahti mõtestada aga tulemusteta, lahti seletada ja süsteemi paigutada... üha uuesti ja uuesti kuid ikkagi seisavad küsimärgi ees. Mida mõtles Tommy Hellsten kui ta ütles "Kui armastus kaob, võtab inimene elu enda kätte". Siin räägib ta teiste inimeste ära kasutamisest, et oma enesehinnangut tõsta

Autor vaatleb linde või liblikaid. Lind ei ürita olla keegi muu ta on rahulikult lind, putukas on putukas ja kala on kala. Inimlaps ise olla ei saa ja siin tekib küsimus miks? Põhjus on väga lihtne, sest meid

ümbritsevad erinevad reeglid, piirangud ja stereotüübid.

Ponnistustume välise sära poole ja inimese sisemine pool kaob olematusse. Kõige hullem on see, et me ei näe teiste inimeste erilisust vaid vaatleme neid läbi enda moonutatud vajaduste prisma.

Tänapäeval on raske jääda armastavaks ja mõistvaks, sest seda hakatakse ära kasutama. Selle tulemusena muutud sa naiivseks ja naeruväärseks. Sulle tundub, et sa ei oska elada ja selleks, et seda osata pead olema samasugune kui need, kes arvavad, et nad oskavad elada. Kas me peame olema kindlasti edukad meil valitsevate stereotüüpida järgi.

See edukaks olemise mängimine viib teiste inimeste ärakasutamisenä. See võib toimuda mitmel moel, ka abikaasasse klammerdudes, oodates temalt midagi, mida too anda ei saa. Armastame teisi selleks, et rahuldada oma enda vajadusi ka vajadust armastada, on see ju meeldiv tunne ja ikka ja jälle jõuame selleni, et me teeme kõike lähtudes oma rikutuse astmest. Kõige tähtsam aga on saada vabaks. T. Hellsten kirjutab:

"Tõeline armastus võib elada vaid täielikus vabaduses. Täiuslik vabadus valitseb sellises paarisuhtes, kus teise armastusele ei seata mingeid tingimusi. Armastust ei või kellelki nõuda ning kedagi ei saa armastada kohusetundest."

Lk. 153

Inimene on loodud nii, et ta vaja armastust. Me vajame seda, et meil oleks keegi keda me armastame ja ainult nii saame kasvada inimeseks, kes on "iseendale armastavalt lähedal". Me kohtleme ennast suures osas nii, nagu meid on koheldud. Jätkame sealt, kuhu jõudsid vanemad ja teised tähtsad inimesed meie ümber. Siit

näeme ka seda kui armastust on saadud vähe või on see olnud vääristunud, siis ka see millest me ilma jääme muutub millekski negatiivseks, mida me endale peegeldame.

Ainuke võimalus, mis meil on laseme ennast vabaks kõikvõimalikest stereotüüpidest. Kingime oma armastust lastele, elukaaslasele tegeleme nendega, kuulame nende muresid ja rõõme ilma, et me midagi vastu püüaksime saada ja nii lihtne see ongi saada vabaks ja armastada.

Juhtida elu

Inimese pidev vajadus juhtida oma elu ja läbi oma prisma ehk nägemuse üritada oma elu muuta tekitab meile vaeva ja valu. Valu omakorda tekitab meis tunde, et elame valesti. Siin ei pea tooma näiteid kus suurmehed, riigijuhid on üritanud juhtida tervete rahvuste saatust.

Valesti elades ja valedest väärtushinnangutest juhindudes me põhjustame ise endale valu. Kas me sellest aru saame? Nõuame selle asemel õnne ja edu? Kas me määratleme edu kui elu, milles puudub kannatus ja valu? Valitsedes oma elu peame õigeks elule juhtnööre jagada ja mis kõige parem me üritame seda teiste eludega teha.

Tihti arvame, et teise inimese elus nuhkimine ongi teise inimese abistamine. Ja kuidas meid kodus õpetatakse: teise inimesse suhtu alati suure ettevaatusega, sest sa ei tea kes ta tegelikult on. Kõige parem kaitse on rünnak! Kes ees - see mees, jne. Miks me kardame läheneda igale inimesele kui kõige paremale, kõige väärtuslikumale, kui sõbrale ja Päikesele, kandes südames inimesearmastust ja headus. Halba märkame, halvale reageerime, halvast elame, halba kardame. Enesekaitse on juba meie alateadvusesse nii tugevalt juurdunud, et see on saanud isiksuseomaduseks.

Ja kurb on see, et selle juhtimise ja kasvatamise virvarris kasvatame lapsi ja juhime teisi negatiivsusele toetudes. Last märkame siis kui ta jonnib ja ulakusi teeb. Laps teab, et emme-issi märkavad mind vaid siis, kui kisan ja teiste elu põrguks teen. Armastust väljendame rihma ja rusikatega.

Kõik kes tegelevad õpetamise ja juhtimisega peaksid ümbrust jälgima mitte läbi negatiivsete näidete, läbi isekuse, hoolimatuse ja julmuse. Kindlasti oleks vaja seda teha läbi enda positiivse prisma.

Tänapäevases moodsas elus peamine juhtnõr on see, et meie eludes pole kannatusel kohta. Kannatus on oma aja ära elanud. Terve eluga käib kaasas ainult hea enesetunne. See on just nagu inimlikkusega kaasnev õigus. Kas see on nii või tundub see meile. Kas ei või olla see hea enesetunne ainult üks pelk eufooria ja kujutelm.

Kui me vaatleme inimeste tööelu , siis näeme, et inimesed tunnevad ennast tööl halvasti. Väsimus, läbipõlemine ja kurnatus on kujunenud igapäeva nähtuseks. Igal pool korraldatakse suutlikkust ja vastupidavust selgitavaid seminare ning kursusi. Ikka rohkem kohtume töötajate läbipõlemist. *(Ainuüksi sellel õppeaastal on minu koolist Tallinna Tööstushariduskeskusest lahkunud 2 töötajat põhjuseks - läbipõlemine.)* Tööks on jõudu ammutatud mõttest, et kohe–kohe jäädakse puhkusele, kui ainult jaksaks veel veidi vastu pidada. Ja kui mitte muidu, siis kasvõi haiguspuhkuse abiga.

Kui me vaatleme oma või teiste eluteid kõrvalt märkame peatselt, et tegelikult pole elu võimalik täielikult kontrolli alla saada. Paljas mõtegi seda juhtida on naeruväärne.

Selge on see, et me seda üritame aga kindlasti peame ennem endale selgeks tegema, kust me tuleme ja kuhu läheme. Kui me seda ei tea, ei saa me ka seda kummalist projekti juhtida. Pole olemas muud võimalust, tuleb leppida elamisega, ei ole vaja kõike teada, kõike endale lõpuni lahti seletada, ei ole vaja kõike kogu aeg

kontrollida ja juhtida tuleb lasta enda ja teiste eludel minna „rihm pikemaks, tee vabamaks“.

Headus v.s. kurjus

Meenutan ühe pühamehhe ütlust tee pörgusse on sillutatud heade soovidega ... Mida selle all on mõeldud ja kuidas suhtus sellesse mõttesse T. Hellsten

"Maailma suurim kurjus on see, mis peidab end headuse maski taha. Tegelikult igasugune kurjus haarab headuse maski järele, enne kui tegutsema hakkab. Solvatakse kaasnimest, sest "tahetakse vaid head". Lapse löömine on tema "kasvatamine". Teise inimese hukkamõistmine on "heasoovlik nõuanne". Hitlergi teostas miljoneid juute tappes "rassilist puhastamist."

lk.70

Ameerika kirjanik Kurt Vonnegut paneb oma romaani «Tšempionide eine» ühe peategelase Dwayne Hooveri ajju möllama halvad kemikaalid, mis ei peitu mitte ainult romaani peategelase ajus, vaid nende olemasolu nägi autor ka ühel rahval, kes «ehitasid koguni vabrikuid, kus ei tehtud muud, kui tapeti miljoneid inimesi». Vonneguti sõnul võivad inimese ajus tema tegevust juhtivad protsessid viia hullumeelsuseni, hävitada maailma, luua inimese piduriteta olevuseks.

Ajuti tundub mulle, et Eesti riigiski on inimesi, kelle ajutegevust juhivad «halvad kemikaalid» ja kes ammutavad tegutsemisjuhiseid omaenda kirja pandud tarkustest. Hakkavad end pidama kõikvõimsaiks vaba tahtega inimesteks ja kõiki teisi vaid masinateks: armastavaiks, vihkavaiks, ahneiks, argadeks. Sama teevad ju tegelikult kõik platsi puhtakslööjad või ahjuajajad. Mõni

väga kuulus ja tähtis persoon elab Eestis ainult sellepärast hästi, et ta on osanud oma mustvalget maailma luues ennast upitades üle teist laipade kõndides.

Kurjust ja pahatahtlikkust on inim- ja töösuhetes; riigiametnikes, kes pandud vastutama riigi ja selle kodanike hea käekäigu eest kes valimatult teemakäsitlusega inimestele haiget teevad. Sagedased on juhtumid kus hävitatakse inimeste loomus ja töötahe.

Me oleme tihti mõelnud, et mida rohkem on inimene koolis käinud, mida rahkem tal on diplomeid ja teaduskraade seda targem, mõistlikum ja arvestavam ta on. Kahjuks ei arene inimese mitmeplaaniilisus sugugi sünkroonselt, ehk hea haridus ei pruugi tagada kõrgeid väärtusi. On ju meil vanasõna: „Haridus matsi ei riku“ Kahjuks haritud inimene võib olla moraalselt algelisel tasemel. Tõendusmaterjale ei pea kaugelt otsima. On meil piisavalt olnud skandaale, kus paljastub mitmekordsete kõrgharidusega inimeste madal moraalne pale ja rikutus.

Me teeme kurja ja teeme seda kui vabad, ennastmääratlevad isikud. Seega oleme vastutavad selle eest. Meie kogemus, et meil on vastutus situatsiooni eest on täiesti ühemõtteline märk kurjuse mitte-paratamatusest ja seega ka vastutusest headuse eest . Oleks vajalik endale teadvustada hea ja kurja tundmine jõuame teemade juurde, mida ma käsitlen järgnevases lõikudes. Me peame mõtisklema alati kui me kaasinimesele või endale head teeme kas ka tegelikult head teeme või põhjendame oma negatiivset käitumist heade soovidega.

Rikkus

Rikkus, mis on rikkus on väide kus rikkus on heaolu ja edu .

Rikkus võime vaadelda erinevatest lähtekohtadest. Mis on rikkus tänapäeval ... on inimesi kell jaoks on rikkus materiaalne, on inimesi kelle jaoks on rikkusvaimne ...

Oma filosoofilistes eksirännakutes võime jõuda nii kaugele, et isegi siis kui kaks inimest põhjuslikult suhtlevad omavahel, siis võime seda vaadelda vahetuskaubandusena, kumbki kannab üle mingi mõju teisele. Mõju või tulemust, mis suurendab heaolu ehk rikkust.

Tänapäevases tarbimisühiskonnas on peamine nägu, tarbijalikus kaupade-asjade-ühiskonnas, raha, koha ja omandi kraapimine. See on meie kultuuri materialismi võõrandunud juur, kontsentreerumine "asjade" omandile ja tarbimisele, rikkusele, mõttetule sensuaalsusele. Kohalikud vabamõtled on ilkunud teema üle „Võidab see kellel on surres rohkem asju“

See on ka sügavaim tung industriaalse protsesse lõputu laiendamise taha, see on ekspansioon, mis võib viimselt hävitada Maa.

Tommy Hellsten on arvanud rikkuse kohta järgnevalt Rikkaks saad siis, kui leiad üles oma sisemised rikkused. Tõeline edu on alati sisemine edu. Sisemine edu tähendab, et inimene elab oma elu, omal moel. See tähendab, et väline on harmoonias sisemisega. Kui inimene on endaga heas läbisaamises, teab ta, kes ta on. Ta tunneb enda vajadusi, võimeid ja unistusi. Ta elab neid kuulates. Kui ta neid tõeliselt kuulab, teeb ta valikuid, mis viivad sellise elu poole, kus tema võimed on tõesti rakendatud. Tema põhivajadused on rahuldatud ning ta leiab sellise eluviisi, kus ta teeb seda, mida ta

tegelikult teha tahab. Ta elu on paigas, nii teenib ta ka teisi inimesi ja ühiskonda parimal võimalikul moel.

Pärast sellise kristlikult filosoofilise lähenemisega tutvumist tunne kergendust, et kogu maailma tunnetamine saab alguse enda tunnetusest, maailma rikkuse mõistmine saab alguse enda rikkusest arusaamisest ... leia rikkus endas ja siis suudad sa rikkust ka väljast saada.

Usk

Usk teeb inimese haavatavaks, küünilisus on aga haavatavuse peitmise vorm. Küünik loob endast intelligentse väliskuju, et mitte sattuda naeru alla või et keegi ei peaks teda lapsikuks.

Lapsemeelsus vaimuhiiglaste seas nõuab palju julgust. Tõeliselt suured töed avanevadki ainult lapsemeelsele, sest eneseimetlejatest küünikud peavad leppima oma jutukõminaga."

lk.71

T. Hellsten on märganud, et tänapäeva inimene toob kirikusse kaasa oma kiirustava elutempo, räägib mobiiliga, pildistab jne. Kas meie tänapäeval on sama situatsioon.

Olles ise töötanud mitmed aastad Eesti Evangeelse Luterliku Kirikus nii Eesti vabariigis kui ka Venemaal... nimelt Peterburis võin öelda, et meil hakkab ilmema sama probleem. Kõige paremini on seda näha siis kui toimuvad kiriklikud laulatused ja ristimised. On olnud juhtumeid kus laps ristimise ajal või pruutpaar laulatus ajal jäävad kolmanda ... neljanda järgulisteks ja usk ning kirik selleks korraks ukse taha. Palju tähtsamal kohal on askeldav videomees, fotograaf ja prominentsed külalised. Selge see, et inimestele meeldivad pidulikud protsessioonid, sakraalsed ehitised, mängib oma rolli ka mõistmatus ja arusaamatus.

Ülalräägitu põhjal ei taha ma teha üldistusi, et sellist suhtumist ära hoida on ka omad reeglid ... peab ju noorpaar olema läbinud eelneva leerikoolituse ja omama teatavaid teadmisi. Selge on see, et tavaliselt seovad end kirikuga need, kes tõesti leiavad midagi erilist ja neile tähendusrikast.

See mida igaüks kirikus hindab on nende enda valik. Olen aga alti öelnud , kui ka sajast üks leiab hingerahu ja kosutust, siis kirik on oma funktsiooni täitnud. Vastavalt oma väärtustele ja hinnangule saab iga kirikuline sealt enesele olulist kogeda. Vajalik on aktsepteerida iseennast ja kaaskirikulist.

Tommy Hellsten ütleb oma raamatus, et taevariik asub inimese sees.

Siin mõtestab ta lahti selle, mida tähendab Jumala riik inimese sees. Eks meie kõigi sees on meie sisemine jumal. Kogu ümbritseva laseme läbi oma kujuteldava prisma. Oluline on, kui palju jääb ruumi avatusele.

Tänapäeva inimene on kaotanud oma sisemise mina ehk teisisõnu oma Jumala. Aga kuna loodus ei salli tühja kohta peame selle millegagi asendama. Selleks võivad olla materiaalsed ja ühiskondlikud väärtused, milleks on raha, kõrge ühiskondlik positsioon ja teaduskraadid. Kõik see annab meile näilise kindluse mille all peidus on närviline ja stressis tänapäeva inimene.

Ja siin tahaksin öelda, et loobume sellest välisest ja materiaalsest või teisisõnu nii nagu ütleb autor: "Saad kõik, millest loobud"